

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Kommunal- og regionaldepartementet
Kommunalavdelingen
Postboks 8112 Dep.
0032 OSLO

Postadresse:
Postboks 8059
dep

0031 Oslo

Besøksadresse:
Tollbugata 20

Internett:
www.imdi.no

E-post:
post@imdi.no

Sentralbord:
24 16 88 00

Telefaks:
24 16 88 01

Org.nr:
987 879 696

DERES REF
10/1235-1 MAR

VÅR REF
10-01132-5 LDA

DATO
31.8.2010

Høring-DIFI-rapport om sentral valgenhet – innspill fra IMDi

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) viser til høringsbrev av 11.mai i år. Under følger våre innspill.

IMDi vil konsentrere sin uttalelse til hensyn ved organisering av en valgadministrasjon som kan ha særlig betydning for personer med innvandrerbakgrunn. Vi vil også gi noen kommentarer ut fra erfaringer med eget direktorats organisering.

Bakgrunnen for uttalelsen er IMDis valgprosjekt med støtte fra KRD ved de to siste valgene (2007 og 2009). Erfaringene er oppsummert i to evalueringsrapporter, den første sendt Arbeids- og inkluderingsdepartementet for oversendelse til KRD 26.mai 2008 og for valgprosjektet 2009 sendt BLD med kopi til KRD den 16.april 2010. tillegg ble kunnskap og forskning især om ikke-vestlige innvandrere som politiske aktører samlet i rapporten "Hvem stemmer og hvorfor. Om ulike etniske gruppers valgdeltakelse" (IMDi-rapport 11-2007). Rapporten kan lastes ned fra IMDis nettside www.imdi.no under Kunnskapsbasen.

Innvandrerbefolkningen som gruppe har en lavere valgdeltakelse enn befolkningen som helhet og IMDis innsats for å øke deres valgdeltakelse inngår i arbeidet for likestilling og inkludering.

Hensyn med særlig betydning for IMDis målgrupper

I kapitel 6 i Difi-rapporten står det på side 17 at rettsikkerhet kan knyttes til forvaltningens partipolitiske nøytralitet og upartiskhet og under 6.2.2. side 19 at norsk valgadministrasjon bygger på en stor grad av gjensidig tillit til at skrevne og uskrevne regler blir overholdt.

IMDi-rapport 11-2007 stadfester at tillit til det politiske systemet og opplevelsen av stemmegivning ved valg som en borgerplikt, er en del av de individuelle forklaringene på deltakelse. Dette gjelder hele befolkningen. Opplevelse av borgerplikt fordrer en grunnleggende kjennskap og tillit til valgsystemet og demokratiske grunnverdier. Det kan være grunn til å tro at denne tilliten i mindre grad kan tas for gitt i enkelte innvandrergupper (IMDi-rapport 11-2007). I tillegg blir det hevdet at det kan være en kopling mellom å føle seg diskriminert og utvikle mistillit til det politiske systemet (Dahlstedt 2005 og Bhavani 2001).

På dette grunnlaget ser vi betydningen av en valgorganisering som har en tydelig avstand mellom politisk ledelse og det administrative arbeidet med å gjennomføre valg. Klar uavhengighet i en valgenhet gjør at man kan sikre seg mot eller redusere eventuell skepsis og mistillit.

Fordi innvandrerbefolkningen har lavere valgdeltakelse enn befolkningen under ett, vil økt tillit hos denne gruppen kunne være positivt for å øke valgdeltakelsen.

Valgforskere (Hammer 1990 og Slaata 1989) peker på at kunnskap og engasjement henger sammen. Informasjon og veiledning må også tilpasses brukergrupper med kort botid og utenlandsk opprinnelse. Det er vesentlig for brukerorienteringen, uansett organisering av valgenheten, at tilpasningen ses som en del av innsatsen for å sikre likeverdighet i det offentlige tjenestetilbudet, også på lokalt nivå. IMDi er leverandør av verktøy og kunnskap som kan stimulere fagmyndigheters tilpasning av tjenestetilbudet til mangfoldet i befolkningen. Brukertilpasning er viktig når det gjelder informasjonstiltak om valg.

Organisering og lokalisering

Basert på erfaring med egen organisasjonsform, samt vektlegging av hensyn som faglighet og rettsikkerhet ser IMDi fordeler med en ny valgenhet organisert som et direktorat.

Ved valg av lokalisering og annen samlokalisering med statlig virksomhet, anbefaler vi at oppmerksomheten rettes mot de statlige instansene som har regional organisering allerede.

IMDi er et statlig direktorat som har erfaring med regional organisering. De seks regionale enhetene har lokalkunnskap og nærhet til brukere som er positivt for å løse direktoratets oppgaver, også når det gjelder informasjonsarbeid om valg og valgmobiliserende aktiviteter.

Med hilsen
for Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Geir Barvik
leder

Peter Baum
høringskoordinator

Kopi: Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet